

Trò chuyện với Nghệ sĩ HẢI YẾN

(Giải nhất đàn Tam Thập Lục và K'long put)

NS Hải Yến giải nhất với đàn K'long Put

NS Hải Yến với đàn Tam Thập Lục

Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống lần 2, tại hý viện Shorecrest Performing Arts Center, thành phố Shoreline. Đại hội được tổ chức với mục đích trao dồi kinh nghiệm giảng dạy, học tập, và phát huy bộ môn âm nhạc cổ truyền Việt Nam. Để tìm hiểu thêm về đại hội âm nhạc truyền thống mang tầm vóc quốc tế lần đầu tiên được tổ chức tại địa phương, tuần này xin mạn phép giới thiệu đến bạn đọc vài trao đổi giữa đại diện tuần báo NVNN với Nghệ sĩ Hải Yến, giải nhất đàn Tam Thập Lục và K'long put, người sẽ có mặt tham dự trong suốt thời gian đại hội.

Được biết Nghệ sĩ Hải Yến được sinh ra trong một gia đình có truyền thống về âm nhạc cổ truyền Việt Nam. Cha chị là nhà thơ Nguyễn Hải Phương và mẹ là nhà giáo Phạm Thúy Hoan, nổi tiếng với các sáng tác độc tấu cho đàn Tranh như Mùa Thu Quê Hương, Tình Ca Đất Bắc, Tình Ca Miền Nam, Biển Tấu Lý Chim Quyên, Mơ Về Bến Ngự, v.v. Hải Yến được nhận vào trường quốc gia âm nhạc từ năm 1979. Sau 6 năm học về đàn Tranh, chị chuyển sang học và tốt nghiệp thủ khoa về bộ môn Bộ Gõ Tổng Hợp năm 1989. Sau khi tốt nghiệp chị tham gia các đoàn nghệ thuật đi biểu diễn ở nhiều quốc gia như Hàn Quốc, Nhật, Trung Quốc, Hồng Kông, Ma-Cau, Thái Lan, Singapore, Pháp, Đức, Bỉ, Hòa Lan, v.v. Đạt một giải nhất về một bộ môn âm nhạc cổ truyền đã khó, chị lại đạt đến 2 giải nhất: Giải nhất đàn Tam Thập Lục năm 1981-1982 và giải nhất cho biểu diễn đàn K'long Put tại Okinawa, Nhật Bản năm 1999. Nghệ sĩ Hải Yến hiện đang cư ngụ tại thành phố Houston, Texas.

Để giữ vé cho đêm đại hội hoặc ghi danh tham dự các buổi thuyết trình, quý độc giả có thể liên lạc Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Hương Việt qua điện thoại (425) 361-2265, website: <http://vietmelody.org>, email: info@vietmelody.org

NVNN: Ở chương trình Việt Nam Sắc Hương Xưa 5, khán giả thật ngạc nhiên khi lần đầu tiên được xem và nghe âm sắc của cây đàn T'rung và K'longput. Ở chương trình Việt Nam Sắc Hương Xưa 6, chị lại nổi bật với tiết mục độc tấu Tam Thập Lục và nhí nhánh trong bộ gõ. Vậy giữa Tam Thập Lục và đàn T'rung, chị yêu nhạc cụ nào nhất?

Nghệ sĩ Hải Yến: Mỗi nhạc cụ đều có cái đáng yêu và cái đặc trưng riêng - yêu cả hai. Nhưng nếu nói rằng Hải Yến gắn bó với cây đàn nào nhất thì Hải Yến sẽ nói ngay: đó là cây đàn Tam Thập Lục. Với nhạc cụ này Hải Yến đã có rất nhiều kỷ niệm với nó. Từ năm tuổi Hải Yến đã muốn học và chơi nhạc cụ này nhưng gia đình chưa có điều kiện, thế là cả nhà nghĩ ra cách kiếm một miếng ván, đóng đinh hai bên rồi chằng dây thun qua lại để Hải Yến tập... cho đến khi Mẹ dành dụm được đủ tiền để mua cho Hải Yến cây đàn Tam Thập Lục do nghệ nhân Văn Tiếp đóng... Chiếc đàn đó vẫn còn với Hải Yến cho đến tận bây giờ...

NVNN: Từ nhỏ chị đã theo mẹ học nhạc, để có được thành tựu ngày nay, con đường đó có khó khăn lắm không?

NS Hải Yến: Vì may mắn sinh ra trong gia đình có truyền thống về nhạc nên Hải Yến đã thừa hưởng được cái gene. Nhưng không vì vậy mà Hải Yến lơ là, ý lại trong việc học nhạc ở Nhạc Viện đầu nhè. Mẹ luôn bảo, "Con người ta không có Bỏ Mẹ (trong ngành nhạc) rèn thì điểm 8,9 là giỏi lắm nhưng mình có truyền thống thì phải 10 mới gọi là tạm... tốt!" Vì vậy chị Hải Phương và Hải Yến đã phải cố gắng rất nhiều trên con đường âm nhạc để không làm Bỏ Mẹ thất vọng.

NVNN: Xin chị cho biết thêm về nhóm Hương Xưa mà chị thành lập ở Houston

NS Hải Yến: Thực sự nhóm Hương Xưa là do các chị cựu nữ sinh GIA LONG thành lập dưới sự đỡ đầu của Nhạc sĩ, Nhà Giáo Phạm Thúy Hoan và lúc đó Hải Yến chỉ tham gia hỗ trợ. Rồi Cô ở xa, không thường xuyên dẫn dắt nhóm được. Vì vậy, Hải Yến thay mặt Cô cùng với các Chị vẫn tiếp tục hoạt động với mục đích quảng bá, học hỏi và duy trì cái hay, cái đẹp của Âm Nhạc Dân Tộc trên xứ Người.

NVNN: Nhóm Hương Xưa của các chị đi theo hướng cổ truyền hay hiện đại?

NS Hải Yến: Với mục đích gìn giữ và phát triển nhạc dân tộc, nhóm Hương Xưa học một số bài bản cổ để thắm cái hay cái đẹp trong tiếng đàn và đồng thời học một số bài bản mới để đi biểu diễn ở những chương trình từ thiện của cộng đồng. Sở dĩ khi diễn, nhóm hay chọn những bài nhạc mới như Quê Mẹ, Hòn Vọng Phu, Làng Tôi, Nhật Nắng... là vì những bài này mang đậm âm hưởng dân ca, dân tộc và khán giả họ cũng rất thích ư, a... theo điệu đàn vì họ thuộc nằm lòng bài hát rồi.

NVNN: Niềm vui lớn nhất của chị trong những năm gần đây là gì?

NS Hải Yến: Là thấy âm nhạc dân tộc mình sống mãi ở xứ người; cho dù các nhóm chưa mạnh, chưa lớn, chưa nổi tiếng nhưng chỉ ít thì cũng có được những người thực sự tâm huyết yêu thích và theo đuổi; có những người đi làm 10-12 tiếng nhưng đêm về vẫn miệt mài ngồi tập cả tiếng cho từng dấu rung, dấu mổ của bài

nhạc đang học... Đến như ở VN e cũng khó có được những người 'amateurs' mà yêu nhạc dân tộc đến thế!

NVNN: Một chút tò mò nhé: tại sao sinh ra và lớn lên ở gia đình truyền thống mà chị lại 'rẽ ngang' đi hướng khác?

NS Hải Yến: Thú thật đây cũng là một bất ngờ với cả nhà và các bạn bè từng học chung Nhạc Viện trong nhiều năm. Cũng không hiểu cơ duyên nào đưa Yến đến với cái môn vi tính để rồi mê, rồi yêu nó... Thế là khăn gói qua Mỹ học ngành này, chuyên ngành Du Lịch (có dùng vi tính để làm việc) và nay là làm trong ngành Y cũng 'ôm' vi tính 8 tiếng/ngày. Có điều "máu" nhạc vẫn ở trong người nên vẫn thích hoạt động cho dù không thường xuyên. Cái duyên của Vi tính và âm nhạc là ở chỗ Hải Yến dùng vi tính để hỗ trợ cho những công việc làm nhạc nền cho nhóm nhạc, chỉnh sửa khi thu âm... Như bên trên đã nói, Hải Yến rất thích những nhạc cụ gõ, vậy thì gõ gõ phím trên vi tính có được tính là "bộ gõ âm nhạc" luôn không nhỉ?

NVNN: Chị sẽ đến với đại hội kỳ này tại Seattle với tiết mục gì?

NS Hải Yến: Theo 'đơn đặt hàng' của Việt Hải trưởng ban tổ chức đại hội thì Hải Yến sẽ nói chuyện sơ về bộ gõ cũng như đặc trưng của cây đàn T'rung cho các anh chị em yêu thích bộ môn này. Còn trong chương trình chính thức thì Hải Yến sẽ độc tấu một nhạc cụ - có thể đàn T'rung, có thể là Tam Thập Lục hay cũng có thể chỉ hỗ trợ cho các Thầy Cô biểu diễn vì mục đích chương trình Đại Hội năm nay là Vinh Danh các Thầy Cô tiên bối của Âm Nhạc Dân Tộc mà trong đó Mẹ của Hải Yến, Nhà Giáo-Nhạc sĩ Phạm Thúy Hoan cũng sẽ có mặt.

NVNN: Hiện định cư ở nước ngoài, làm việc trong ngành Y, nhưng chị vẫn tham gia biểu diễn âm nhạc dân tộc và dạy đàn cho các chị em ở hải ngoại?

NS Hải Yến: Nghệ sĩ ở nước ngoài hầu hết ai cũng sống bằng nghề tay trái, thỉnh thoảng tham gia biểu diễn, nhất là chơi nhạc dân tộc. Yến chỉ tham gia vào những ngày lễ Tết truyền thống hoặc khi các chùa tổ chức chương trình nhạc hội gây quỹ. Còn việc dạy học, Yến và chị Ngọc Hương cố gắng tổ chức lớp hướng dẫn đàn tranh và các nhạc cụ khác cho các chị em yêu thích nhạc dân tộc. Dù công việc khá bận nhưng đó cũng là cách giữ tay nghề cho mình và truyền lại cho mọi người cái hay, cái đẹp của âm nhạc quê hương mình.

Các nghệ sĩ trong nước sống bằng nghề biểu diễn là đủ, thời gian còn lại họ dành cho gia đình, cho những chuyến vui chơi, thư giãn thì ngược lại, nghệ sĩ ở hải ngoại khi có thời gian rảnh thì tham gia chơi nhạc, có nhiều người đam mê thì lập nhóm bạn, cuối tuần họp lại chơi với nhau chứ làm gì có nhiều show như ở trong nước để mà chạy!

NVNN: Nhân dịp xuân Quý Ty 2013, chị có lời chúc gì gửi đến quý độc giả của tuần báo Người Việt Ngày Nay?

NS Hải Yến: Kính chúc quý độc giả một năm mới tràn đầy hạnh phúc, thành công, dồi dào sức khỏe và không quên chia sẻ với những người kém may mắn quanh mình... Hải Yến mong sẽ gặp quý độc giả trong chương trình đại nhạc hội của Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống II tổ chức vào thứ 7 ngày 20 tháng 7, 2013 tại hý viện Shorecrest Performing Arts Center.